

Σύντομο Ιστορικό της Ενώσεως

Είναι σ' όλους βέβαια γνωστό ότι εφέτος η Ένωσή μας συμπληρώνει τα 60 χρόνια της από τότε, που με τη σημερινή καταστατική μορφή, ιδρύθηκε στη Νέα Ιωνία.

Πολύ σπουδαίο γεγονός από μόνο του η συμπλήρωση τόσων χρόνων ζωής, χωρίς μάλιστα διακοπές και με πάντα ανοδική πορεία και εξέλιξη.

Με βάση υπάρχοντα στοιχεία στα αρχεία και με την ανάγκη να είμαστε πολύ περιληπτικοί, καταθέτουμε παρακάτω ένα σύντομο ιστορικό με τα σημαντικότερα γεγονότα από το 1933 έως σήμερα.

Είναι φανερό ότι δε γίνεται πλήρης και ολοκληρωμένη μελέτη (ο συντάκτης υπόσχεται να το πράξει με άλλη μορφή, αργότερα), ούτε βέβαια καλύπτονται επί μέρους δραστηριότητες, ούτε εμφανίζονται όλες οι προσωπικότητες, που με τον ένα ή τον άλλον τρόπο συμμετείχαν (είναι άλλωστε και μερικές εκατοντάδες).

Ως παράρτημα αυτού του χρονικού δίδεται και ο κατάλογος των διατελεσάντων προέδρων και μελών των Διοικήσεων της Ενώσεως, καθώς και ο κατάλογος των έως σήμερα ονομασθέντων Δωρητών, Ευεργετών και Μ. Ευεργετών της Ενώσεως.

Αύγουστος του 1922 η Καταστροφή. Οκτώβρης του 1922 ο ξεριζωμός των Παιδών. Ιούνιος του 1923 η θεμελίωση του συνοικισμού των Ποδαράδων από το Νικόλαο Πλαστήρα κι η εγκατάσταση 600 τόσων οικογενειών από τη Σπάρτη Παιδιάς και τα περίχωρά της. Στο θεμέλιο λίθο γράφεται: ΝΕΑ ΠΙΣΙΔΙΑ. Ένα - δυό χρόνια μετά θα επικρατήσει το αδόκιμο ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ.

Ήδη από το 1923-24 οι Σπαρταλήδες της Αθήνας, προσωπικότητες σαν το Βασίλη Πετράκη και το Βασίλη Αρτεμιάδη, με τη ζωντανή παρουσία και του Μωυσή των Παιδών προσφύγων, του Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου, ιδρύουν τον πρώτο Σύλλογο των από τη Σπάρτη Μ. Ασίας καταγομένων, που έχει για κύριο έργο την όσο γίνεται ανθρωπιστική εγκατάσταση και διαβίωση των συμπατριωτών τους.

Καθώς λίγο αργότερα ο κύριος όγκος των Παιδών προσανατολίζεται πια οριστικά για τη Νέα Ιωνία, βλέπουμε ότι ιδρύεται εδώ Παράρτημα του Συλλόγου της Αθήνας. Υπάρχει μάλιστα και μια θυγατρική ομάδα: είναι ο «Σύλλογος των Νέων της Σπάρτης». Πρόεδρός του ο Γαβριήλ Τσακίρης.

Στην κίνηση αυτή αργότερα θα προεδρεύσει ο Παύλος Καхраμάνος. Θα βοηθήσουν και οι Χάρης και Θρασ. Καхраμάνογλου.

Βαρύ το έργο κι αυτού του Συλλόγου-παραρτήματος: η απογραφή των Σπαρταλήδων και η καταγραφή των περιουσιακών τους στοιχείων για τις αποζημιώσεις. Παράλληλα με εμπνευστική το Γαβριήλ Τσακίρη αρχίζει μια προσπάθεια επιμόρφωσης των νέων με ένα ωραίο πρόγραμμα επισκέψεων σε Μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους κ.λπ.

Ίσαμε το 1930 η τρισπόστατη αυτή Συλλογική προσπάθεια απόδωσε πλούσιους καρπούς. Όμως καθώς έγινε πια η εγκατάσταση εδώ και πάρθηκαν οι κάποιες αποζημιώσεις, έγινε φανερό πως θα έπρεπε ο Σύλλογος να περάσει σε μια άλλη φάση, σε μια φάση πολλαπλής πολιτιστικής, κοινωνικής και φιλανθρωπικής δράσης. Έτσι καθώς ο αρχικός πυρήνας της Αθήνας ατονεί, σιγά-σιγά το Παράρτημα της Ν. Ιωνίας με τους νέους μαζί κινούνται για την απαρχή δημιουργία ενός καινούργιου Συλλόγου, επάνω σε διαφορετικές δομές.

Έτσι στις 25 Ιουνίου 1933 στο ταπητουργείο του Νικόλαου Χατζησταθόγλου συγκεντρώνονται κάμποσοι Σπαρταλήδες, οι περισσότεροι κάτοικοι πια της Ν. Ιωνίας, κι αποφασίζουν να προχωρήσουν στην ίδρυση νέου Συλλόγου. Αναθέτουν σε 5μελή Επιτροπή (Ιορδ. Δημητριάδης, Πάνος Παγιαλής, Σωτ. Γαβριήλογλου, Κοσμάς Νικολαΐδης, Νικ. Χατζησταθόγλου) τη

σπαρταλήδικα

ΕΓΙΝΕ κι αυτό... Οι δεσμοί με τη Λακωνική Σπάρτη, που έπρεπε να είχαν αναπτυχθεί τόσα χρόνια, να που με την είσοδο της Ενώσεώς μας στο εξηκοστό έτος από της ιδρύσεώς της, άρχισαν να σφυρηλατούνται. Ας προσπαθήσουμε όλοι να δούμε στη σχέση αυτή ό,τι στοιχείο γνήσιο, ιστορικό και λαογραφικό υπάρχει και να το καταθέσουμε...

Οι λεπτομέρειες της επισκέψεώς μας δίνονται βέβαια σ' άλλες στήλες, εδώ όμως να τονίσουμε τούτο: όταν η Τοπική Αυτοδιοίκηση καταφέρνει να ξεπεράσει τα καθημερινά μύρια προβλήματά της και να ρίξει τα βλέμματά της με αγάπη στο παρελθόν, την παράδοση, την ιστορία, τον πολιτισμό, ασφαλώς και λειτουργεί σωστά και για το μέλλον...

ΤΟΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ καιρό κατακλυζόμαστε, θα έλεγα, από επιστολές, από αιτήματα εγγραφής νέων μελών, από προτάσεις για συνεργασία, από εκκλήσεις για στήριξη εκδηλώσεων ιστορικού και λαογραφικού περιεχομένου φορέων όχι μόνο της πόλης μας. Είναι πραγματικά ενθαρρυντικό, είναι ελπιδοφόρο και προοιωνίζει μια ακόμη καλύτερη συνέχεια για την Ένωσή μας, έστω κι αν με τα ανθρώπινα δεδομένα πατάει εφέτος το σκαλοπάτι... της τρίτης ηλικίας...

Εκείνο όμως που ξεχωριστά μας ευχαριστεί είναι το υλικό που μας κατατίθεται για τον εμπλουτισμό του Μουσείου μας. Να για παράδειγμα, μέσα σε λίγες ημέρες ένας λαμπρός εκπαιδευτικός, ο κ. Χαρίλαος Ζάχος, μας χάρισε το κανονάκι του αείμνηστου πεθερού του Δ. Μιχαηλίδη, ο συμπατριώτης μας καπετάνιος Ελευθ. Κεχαγιόγλου το τετράδιο με τις αναμνήσεις του πατέρα του Σάββα, ο γιατρός και δημ. σύμβουλος κ. Ανδρέας Καφετζής σπάνιο φωτογραφικό υλικό της κ. Ευαγγελίας Βουλγαρέλη, η αδελφή του αείμνηστου δικού μας Φώτη Ουλκέρογλου, Μαριάνθη, σπάνια ντοκουμέντα, ανάμεσα στα οποία ένα σημειωματάριο με ελληνικά και τουρκικά τραγούδια που τραγουδούσαν στη Σπάρτη και μια αμπούλα με ροδέλαιο αφιερωμένο στην αδελφή του Κεμάλ Ατατούρκ, και τη φωτογραφία της τραβηγμένη στη Σπάρτη, η κ. Αθηνά Νικολαΐδου παλιές εφημερίδες και φωτογραφίες του αείμνηστου επίτιμου προέδρου μας Κοσμά Νικολαΐδη, ακόμη φωτογραφίες που μας έφερε μαζί με όμορφα προσωπικά του δώρα στα μέλη του Δ.Σ. ο κ. Κοσμάς Παπάζογλου, ακόμη φωτογραφίες από την εξορία των ανδρών, που δείχνουν προσωπικότητες της Σπάρτης (Ελεήμων Δαμιανίδης, Κ. Σοκόγλου, Χαρ. Χρηστίδης, Παλόγλου), που μας έφερε η κ. Γεσθ. Καρβελά, 2 αξιόλογοι χάρτες της Μικρασίας (1919) με στοιχεία για σχολεία και εκκλησίες, που χάρισε ο κ. Κίμων Ελμαλόγλου, κεντήματα από τη Μικρασία της Μαρίας Χατόγλου, φωτογραφίες της παλιάς Ν. Ιωνίας από τον κ. Π. Πολυκάρπου.

Ευχαριστούμε θερμά. Ξέρουμε ότι λαογραφικό υλικό, έστω λίγο, υπάρχει ακόμη στα χέρια συμπατριωτών και φίλων. Θα έπρεπε κάποτε ν' αναδει-

σπαρταλήδικα

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛ. 1

χθεί και να προβληθεί. Το Μουσείο της Ενώσεως περιμένει.

Η ΑΠΟΔΟΣΗ τιμής σε συμπατριώτες και μη, που προέβησαν στα Γράμματα, τις Τέχνες, το Εμπόριο, την Πολιτική, την Κοινωνική Ζωή και τις Επιστήμες το όνομα της αλησμόνητης Πατρίδας, αλλά και που με τον έναν τρόπο ή τον άλλο, βοήθησαν πολύ σημαντικά ηθικά και υλικά, στο διάστημα των 60 χρόνων την Ένωσή μας, είναι υποχρέωση, είναι επιβεβλημένο καθήκον μας.

Στην εκδήλωση της 9ης Μαΐου (Ετήσια Γιορτή) τιμώνται ορισμένες προσωπικότητες, αλλά και συλλογικοί φορείς, ύστερα από απόφαση του Διοικ. Συμβουλίου.

Σε εκδήλωση που θα οργανωθεί προς το τέλος του έτους, θα υπάρξει και δεύτερος κύκλος τιμητικών διακρίσεων. Ας μην ξεχνάμε, ωστόσο, ότι και κατά το παρελθόν επιμήθηκαν αρκετοί συμπατριώτες και μη από την Ένωση, με τον έναν ή τον άλλον τρόπο.

Είναι λοιπόν δυνατό, άθελά μας, να έχουμε παραλείψει οφειλόμενη τιμή σε κάποιον ή κάποιαν που πολλά προσέφερε. Είμαστε πρόθυμοι, εφόσον με στοιχεία —μιλούμε για τους παλιούς— μας τεκμηριωθεί, να επανορθώσουμε αποδίδοντας την οφειλόμενη τιμή, αφού ό,τι έγινε και γίνεται στην Ένωση οφείλεται ακριβώς στην αφιλοκερδή προσφορά και την ευγενική διάθεση δημιουργίας πολλών.

Η ΠΡΩΤΙΑ είναι πάντα πρωτιά και πρέπει να λέγεται με υπερηφάνεια! Ιδιαίτερα μάλιστα όταν πρόκειται για εκπρόσωπο της νέας γενιάς και φυσικά... Σπαρταλήδικης καταγωγής!

Μιλάμε για την 17χρονη Ιουλία Λαζαρίδου-Ελμαλόγλου του Κυριάκου και τους Σουζάνας, μαθήτριά της Γ' Λυκείου, που αφού τελείωσε με 1ο βραβείο στο πιάνο το Ωδείο Αθηνών, επέτυχε και εισήχθη στη Βασιλική Ακαδημία του Λονδίνου, ως πρώτη και μοναδική Ελληνίδα που στην ιστορία της Ακαδημίας καταφέρνει κάτι τέτοιο. Αληθινό καμάρι για τους γονείς της. Μια ελπίδα για την Τέχνη. Και μια σπουδαία ικανοποίηση για τη μεγάλη οικογένεια των Σπαρταλήδων! Δε μένει παρά να την καμαρώσουμε σύντομα και στο Πνευματικό μας Κέντρο...

Με τις πιο θερμές ευχές
«να τα εκατοστήσει η Ένωσή μας»

Σας χαιρετώ
ο Πρόεδρος
Χάρης Σαπουντζάκης

Τριμηνιαία έκδοση της
Ένωσης Σπάρτης Μ. Ασίας & Περιχώρων

Υπεύθυνος:
ΧΑΡΗΣ ΣΑΠΟΥΝΤΖΑΚΗΣ
Αλατσάτων 23
Τηλ.: 27.70.978

Φωτοσύνθεση - όφσετ
Σταμάτης Χατζηγιάνης
Πάρους 19 - Ν. Ιωνία
Τηλ.: 27.77.619

Σύντομο Ιστορικό της Ενώσεως

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛ. 1

σύνταξη Καταστατικού και καλούν για τις 7 Ιουλίου Γενική Συνέλευση.

Μετά από 2 μέρες συγκροτείται το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Σπαρταλήδων Ν. Ιωνίας «Τα Σπάρτα». Ας θυμηθούμε τα ονόματα: Πρόεδρος ο Ιορδ. Δημητριάδης, Αντιπρόεδρος ο Κοσμάς Νικολαΐδης, Γεν. Γραμματέας ο Αντώνης Σαπουντζάκης, ταμίας ο Νικ. Χατζησταθόγλου και μέλη οι: Χρ. Παλόγλου, Ιμπ. Γεωργιάδης, Παν. Παγιασλής, Χρ. Τσσανόγλου, Σωτ. Γαβριήλογλου.

Ανάμεσα 1933-1940 ο Σύλλογος κινήθηκε δυναμικά αν και δε διέθετε δικό του ακίνητο και δεν είχε πόρους. Οργάνωσε θεατρικές παραστάσεις και χορούς, που άφησαν εποχή, κάλεσε για ομιλίες τον πρύτανη Μικρασιολόγο Λαμέρα, βοήθησε πολύ αναξιοπαθούντες Σπαρταλήδες και μη, έβαλε τα θεμέλια για ορισμένες σημαντικές κατοπινές κατακτήσεις (έκδοση βιβλίων, ίδρυση Νυχτερινής Σχολής κ.λπ.).

Με την Κατοχή η δράση του Συλλόγου αναστάληκε. Όμως και δε σταμάτησε εντελώς. Τώρα υπήρχε άλλος μοναδικός σκοπός: η κινητοποίηση για τη διάσωση όλων εκείνων, που η πείνα κι οι αρρώστιες πρόωρα θα εξαφάνιζαν.

Στις 30 Οκτωβρίου 1943 συγκροτείται Επιτροπή από το Θεοφιλέστατο Επίσκοπο Πατάρων Μελέτιο, το Βιομήχανο Μηνά Μηναιδή, τον πρώην Βουλευτή και τότε δικηγόρο Βασ. Αρτεμιιάδη και τον Γαβριήλ Τσακίρη, η οποία απευθύνεται στον αρχιεπίσκοπο-Αντιβασιλέα Δαμασκηνό και του ζητεί ν' αναλάβει υπό την προστασία του τον «Έρανο» για τους άπορους της Νέας Ιωνίας. Η επιτροπή κινείται δραστήρια και συλλέγει το, μεγάλο για την εποχή και τις περιστάσεις, ποσό των 112.900.000 δραχμών και το διανέμει σε 500 περίπου άπορες οικογένειες.

Μετά τον πόλεμο αρχίζει πάλι τη δράση του ο Σύλλογος. Τώρα διανοίγονται νέοι ορίζοντες. Το 1949 συγκροτείται Μεγ. Επιτροπή για την ανέγερση ιδιόκτητου κτιρίου, που να περιλαμβάνει Βιβλιοθήκη, αίθουσα διαλέξεων κ.λπ. Επίτιμος Πρόεδρος είναι ο τότε Αρχιεπίσκοπος Σπυριδών. Πρόεδρος ο Πατάρων Μελέτιος και αντιπρόεδροι: ο Ελεήμων Δαμιανίδης, γιατρός και εξέχουσα προσωπικότητα των κοινοτικών πραγμάτων στη Σπάρτη Πισιδίας και η Ευθαλία Ουλκέρου, διδ/σα από την πατρίδα. Μετέχουν ακόμη 42 προσωπικότητες των Σπαρταλήδων, πέρα από το Διοικ. Συμβούλιο του Συλλόγου, που προεδρευόταν από τον Νικ. Χατζησταθόγλου. Γίνονται ενέργειες και τελικά παραχωρείται το 1951 από το Υπουργείο Κοιν. Προνοίας το οικόπεδο, που σήμερα κατέχει ο Σύλλογος, έκτασης 795 τ.μ.

Κι εδώ αρχίζει άλλη μεγάλη προσπάθεια. Καλείται να βοηθήσει ο Δήμος Ν. Ιωνίας για το κλείσιμο του ρεμάτος Αλατσάτων και συγκροτείται νέα Μεγ. Επιτροπή με σκοπό τη διενέργεια εράνου για την ανέγερση του «Οίκου Σπάρτης», όπως επικράτησε να λέγεται το Πνευματικό Κέντρο. Αυτή τη φορά (1953) η Επιτροπή πλαισιώνεται κι από άλλα επίλεκτα μέλη των Σπαρταλήδων Ν. Ιωνίας και Αθηνών. Την επίτιμη προεδρία έχει ο Πατάρων Μελέτιος, ενώ στη θέση του Ελεήμονα Δαμιανίδη, που έχει αποβιώσει προωθείται ο Βασ. Πετράκης. Παράλληλα συγκροτείται και Επιτροπή Κυριών, με πρόεδρο την Ελένη Παπάζογλου και αντ/δρο την Γεωθ. Εφραίμογλου, ενώ το κύριο βάρος το αναλαμβάνει Εκτελεστική Επιτροπή στην οποία μετέχουν: Ο Πατάρων Μελέτιος, ο Βασ. Αρτεμιιάδης, ο Μιχ. Κιουρτσόγλου, ο Φώτης Ουλκέρου, ο Βασ. Πετράκης, ο Γαβρ. Τσακίρης, ο Αβρ. Καхраμάνογλου, ο Κ. Νικολαΐδης, ο Ιμπ. Αρναούτογλου, ο Αν. Γεωργιάδης, ο Νικ. Δημητριάδης, ο Βασ. Ιατρίδης, ο Σοφ. Παλόγλου, ο Περ. Παπάζογλου και ο Σωκρ. Σινανίδης.

Παίρνεται άδεια και συγκεντρώνεται ποσό 183.865 δραχμών. Σεβαστό βέβαια αλλά όχι αρκετό για την ολοκλήρωση ενός τόσο φιλόδοξου έργου, όσο τουλάχιστον φαινόταν, από

τα σχέδια των αρχιτεκτόνων και των μηχανικών και τα όνειρα των διοικούντων.

Όμως η ώρα του θεμέλιου λίθου είχε φτάσει. Στις 13 του Μάη 1956, Κυριακή του Θωμά, ο τότε δήμαρχος Κυρ. Κιοφτεριτζής κι ο επίτιμος, τότε, πρόεδρος Νικ. Χατζησταθόγλου βάζουν τα θεμέλια. Μιλούν ο Μελέτιος, ο Δήμαρχος, ο τότε πρόεδρος Βασ. Αρτεμιιάδης κι ο γενικός επίτιμος του έργου,

ο μηχανικός Μιχ. Κιουρτσόγλου. Πάνω από την πέτρα ραντίζει ο δεσπότης λίγο χρώμα συλλεγμένο από τους αυλόγυρους των εκκλησιών της αξέχαστης πατρίδας και φερμένο από τον Κοσμά Νικολαΐδη και τους άλλους προσκυνητές Σπαρταλήδες, που είχαν τότε ταξιδέψει στη Σπάρτη. Ο Βασίλης Αρτεμιιάδης συγκινημένος μιλάει και για τις προσπάθειές του ανάμεσα στις παροικίες των πατριωτών της Γαλλίας και της Αμερικής, που απέφεραν αρκετές χιλιάδες δολάρια.

Είναι σημαδιακή αλήθεια η ημέρα που διαλέχτηκε. Την Κυριακή του Θωμά στην πατρίδα γιόρταζαν τα σχολεία, τοι δάσκαλοι, οι μαθητές. Γιόρταζε η Παιδεία, που σε τόσο ζηλευτό επίπεδο την κρατούσαν οι Σπαρταλήδες. Τέτοια μέρα έπρεπε κι ένα τέτοιο έργο να θεμελιωθεί.

Από την επομένη αρχίζουν νέες προσπάθειες. Θα χρειαστεί να περάσουν 4-5 χρόνια ακόμη, ώσπου το πρώτο μέρος της οικοδομής, που περιλάβαινε μια μεγάλη αίθουσα διαλέξεων, ένα γραφείο και βοηθητικούς χώρους να ολοκληρωθεί.

Η δεκαετία 1960-1970 είναι αφιερωμένη στην πολιτιστική δράση του Συλλόγου, που τώρα ονομάζεται «Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας και Περιχώρων», μετά από τροποποίηση του Καταστατικού. Ο «Οίκος Σπάρτης» είναι το μοναδικό Πνευματικό Κέντρο για όλη τη Νέα Ιωνία. Στο διάστημα αυτό θα πρέπει ξεχωριστά ν' αναφερθούν οι ιδιαίτερα επιβλητικές γιορτές που οργάνωσε η Ένωση προς τιμή των δύο μεγάλων κληρικών της, του Πατάρων Μελετίου και του ιδρυτή της Ν. Ιωνίας Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου καθώς και προς τιμή των Αρτεμιιάδη-Πετράκη.

Αμέσως μετά την μεταπολίτευση αρχίζει και πάλι ο αγώνας για την αποπεράτωση του οικοδομήματος. Πριν λήξει η δεκαετία του 1970 είχε ολοκληρωθεί και είχε παραδοθεί το έργο της προσθήκης μιας μεγάλης ισόγειας αίθουσας Εκθετηρίου - Εντευκτηρίου και της ανέγερσης ενός ορόφου για τη στέγαση της Βιβλιοθήκης και του Αναγνωστηρίου και την τοποθέτηση των βιβλίων, που αυτά τα χρόνια με δωρεές των Γ και Ελ. Εφραίμογλου, Κυρ. Αγιακλόγλου, αφών Εσόγλου, Αθ και Ευρ. Εφραίμογλου, Π. και Γ. Κιοτσέογλου και τόσων άλλων είχαν αγοραστεί και πρόχειρα τοποθετηθεί σε παλιές βιτρίνες.

Μεγάλο έργο που ξεπέρασε τα 4.000.000 δραχμές, αν υπολογιστούν οι μέχρι σήμερα βελτιώσεις.

Στις 23 Νοέμβρη 1980 έγιναν με μεγάλη επισιμότητα τα εγκαίνια της Βιβλιοθήκης. Συγκινημένοι οι Μ. Ευεργέτες Γαβριήλ και Χαρίκλεια Τσακίρη, κόβουν την ταινία κι όλος ο κόσμος που μπαίνει μένει έκπληκτος από την αίθουσα αυτή, την επίπλωσή της, τη διαρρύθμισή της, τα βιβλία της. Κάτι το μοναδικό για τα δεδομένα της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και μάλιστα σ' ένα Δήμο «έξω των τειχών», όπως είναι η Ν. Ιωνία.

Μετά το 1980 και ίσαμε σήμερα (1993) η Ένωση πέρασε σε μια νέα περίοδο επιτυχημάτων. Προγραμματίζονται και υλοποιούνται πολιτιστικές, εκπαιδευτικές, καλλιτεχνικές, επιστημονικές, κοινωνικές εκδηλώσεις, πρωτότυπες, ποικίλες και ποιοτικές στα πλαίσια της λειτουργίας του Πνευματικού της Κέντρου. Γίνονται 3 ταξίδια-προσκυνήματα στις αλημόνητες Πατρίδες.

Στο υπ' αριθμ. 4 φύλλο της «Σπάρτης της Ανατολής» (Γενάρης 1990) έγινε μια αναλυτική παρουσίαση των έως τότε εκδηλώσεων του Πνευματικού Κέντρου.

ΣΠΑΡΤΗ Μ. ΑΣΙΑΣ - ΣΠΑΡΤΗ ΛΑΚΩΝΙΚΗ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΒΗΜΑ ΣΤΗ ΣΥΣΦΙΞΗ ΤΩΝ ΔΕΣΜΩΝ ΕΓΙΝΕ!

Από το Γενάρη του 1990 έως σήμερα (Απρίλιος 1993) έγιναν βέβαια πολλές σημαντικές εκδηλώσεις (εγκαταστάθηκε ο θεσμός της «Μουσικής Άνοιξης», συνεχίστηκαν οι εκδόσεις μας, κυκλοφόρησε η εφημερίδα μας «Σπάρτη της Ανατολής» — ήδη έφτασε στο 12ο φύλλο της — οργανώθηκε το περίφημο 5ο Συμπόσιο Ιστορίας - Λαογραφίας Αττικής, όπου έγιναν 25 ανακοινώσεις από 30 επιστήμονες και ερευνητές, τιμήθηκαν δεόντως τα 70 χρόνια από τη Μικρασιατική Καταστροφή, έγινε πραγματικότητα ο δεσμός μας με την πολιτεία της Σπάρτης κ.λπ.).

Είναι τόσο μεγάλο το πλήθος των εκδηλώσεων ακόμη και για το διάστημα 1990-1993, που φυσικά δεν είναι δυνατό να γίνει εδώ παρουσίασή τους. Θα πρέπει οι συμπατριώτες, τα μέλη και οι φίλοι να διαβάσουν το υπ' αριθμ. 4 φύλλο της «Σπάρτης της Ανατολής» και εν συνεχεία τα υπ' αριθμ. 5-11 φύλλα για να δουν τι επιτελέστηκε.

Ότι επιτελέστηκε ήταν προϊόν μιας έντονης κινητοποίησης των μελών του Δ.Σ., άλλων εκτός Δ.Σ. προσωπικοτήτων, αλλά και των δυνατοτήτων που προσέφεραν όλοι εκείνοι οι συμπατριώτες αλλά και μη συμπατριώτες με τις μεγαλύτερες ή μικρότερες δωρεές τους προς την Ένωση και με τις χορηγίες τους.

Αν δεν υπήρχαν κληροδοτήματα (της αιμνήστου Μαρίτσας Ηλιάδη, του αιμνήστου Χαράλ. Ελλέζογλου, των αιμνήστων Δ. Γεωργιάδη και Β. Πετράκη, κι ακόμη του αιμνήστου Γαβριήλ Τσακίρη) κι αν δεν υπήρχαν Ευεργέτες και Δωρητές τόσο πολλοί, όσο να γεμίζουν 5 μαρμαρίνους πίνακες στην είσοδο του μεγάρου μας, ασφαλώς δεν θα μπορούσαν να γίνουν τόσα πράγματα!

Το Πνευματικό Κέντρο της Ενωσης διαθέτει σήμερα μίαν αξιόλογη κτιριακή υποδομή. Η Βιβλιοθήκη της συνεχώς εμπλουτίζεται (ήδη έχει 6.500 τόμους και αναπτύσσει μια ειδική πτέρυγα, με χορηγίες του κ. Γ. Πετσαμυλίδη, την «Πτέρυγα Μικρασιατικού Πολιτισμού»), το εκθετήριο της φιλοξενεί τουλάχιστον 5 εκθέσεις εικαστικών τεχνών το χρόνο, στην αίθουσα Τελετών της γίνονται 10-15 μείζονος σημασίας Πολιτιστικές εκδηλώσεις, κάθε χρόνο, ενώ οι συλλογές μουσειακού υλικού αρχίζουν να παίρνουν πλέον υπόσταση Λαογραφικού Μουσείου.

Η Ένωση κινείται δραστήρια στο χώρο των προσφυγικών σωματείων και είναι εκ των ιδρυτικών μελών της Ο.Π.Σ.Ε.

Για τη δράση της έχει βραβευθεί επανειλημμένα από την Πολιτεία και διάφορους συλλογικούς φορείς, ενώ συχνά προβάλλεται από τα Μ.Μ.Ε. για την προσφορά της στα πολιτιστικά πράγματα.

Ολοένα και καινούργια μέλη (και ηλικιακά) γράφονται. Ο ρυθμός τα τελευταία χρόνια είναι σημαντικά αυξητικός, πολύ ενθαρρυντικός για το μέλλον της.

Με την είσοδο στο 60ό έτος της ζωής της, η Ένωση Σπάρτης φαίνεται να παίρνει καινούργιες δυνάμεις.

Στοχεύει πρώτιστα στην αναδιαμόρφωση των χώρων του Πνευματικού της Κέντρου, ώστε αυτό να καταστεί περισσότερο λειτουργικό αλλά και πιο εμφανισίμο αισθητικά.

Στοχεύει ακόμη στη συνέχιση του Προγράμματος Εκδόσεων, στον εμπλουτισμό της Βιβλιοθήκης, ώστε σε 3 χρόνια να φτάσει τους 10.000 τόμους, αλλά και στον εμπλουτισμό και την οργάνωση του Λαογραφικού Μουσείου.

Παράλληλοι στόχοι σε διαρκή λειτουργία είναι η βελτίωση των χώρων του Εκθετηρίου, ώστε να πάρει πλέον τη μορφή γκαλερί και η ανάπτυξη δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων που έχει διάρκεια απευθυνόμενων κυρίως στους νεότερους (δημιουργία χορευτικού τμήματος παραδοσιακών χορών, ανάπτυξη πλέγματος υποτροφιών, προκηρύξεις διαγωνισμών, οργάνωση επιμορφωτικών επισκέψεων στη Μ. Ασία και στον Ελλαδικό χώρο, Σκακιστικό τμήμα κ.λπ.), ώστε καθώς πλέον προσεγγίζουμε το 2000 μ.Χ. το σύνολο των δραστηριοτήτων και η διοίκηση του Συλλόγου ν' αναληφθούν απ' αυτούς, καθώς θα έχουν ως βοηθό τους κι ένα πλήρως εκσυγχρονισμένο νέο Καταστατικό.

Η Ένωση Σπάρτης Μικράς Ασίας και Περιχώρων μπορεί πραγματικά να αισιοδοχεί για το μέλλον...

Το κάλεσμα από το Δήμαρχο Σπαρτιατών κ. Ματάλα και τον Πρόεδρο της Πνευματικής Εστίας Σπάρτης κ. Γεωργιάδη, ήταν επίσημο όσο και θερμό.

Εκαλείτο ο Πρόεδρος της Ενωσης μας να μιλήσει σε ειδική εκδήλωση για τα 70χρονα από τη Μικρασιατική Καταστροφή, στο Δημαρχείο της Σπάρτης, συνοδευόμενος από το Διοικ. Συμβούλιο του Συλλόγου, αλλά και την Δημοτική αρχή της Ν. Ιωνίας.

Θέμα του; Η ιστορία κι ο πολιτισμός της Σπάρτης της Ανατολής, που κατά παράδοση εθεωρούσε μητρόπολή της την τρισένδοξη ιστορική πολιτεία της Λακωνίας.

Η ώρα να γίνει η παλιά προσδοκία της συνανδελφωσής μας πραγματικότητα, είχε πια φτάσει. Έτσι ετοιμάστηκε η αντιπροσωπεία μας από τους δυνάμενους να ταξιδέψουν στο διήμερο 29 και 30 Ιανουαρίου 1993 (για την ιστορία ήταν ο Πρόεδρος και η σύζυγός του, η ειδ. γραμματέας Πην. Δουρμούσογλου κι η αδελφή της Ανθούλα, ο ταμίας κ. Χρ. Παπαγερασίμου κι η αδελφή του κ. Ορφανίδου, το μέλος Νίκος Χατόγλου κι η σύζυγός του). Κι ακόμη μαζί μας ο Δήμαρχος Ν. Ιωνίας κ. Πέτρος Μπουρδούκος, ο επίτιμος δήμαρχος κ. Γιάννης Δομνάκης (που ωστόσο εκπροσωπούσε και τη σύζυγό του Σαλώμη), ο αντ/δρος του Δημ. Συμβουλίου κ. Ιωσήφ Πολυκάρπου και ο εκπρόσωπος της εφημερίδας «Πληροφορία» κ. Λάμπρου.

Η θέρμη της υποδοχής από τον ίδιο το Δή-

κ. Χάρης Σαπουντζάκης ανέπτυξε το θέμα του. Το πλήρες κείμενο της ομιλίας του παρατίθεται στη στήλη: «Οι μορφές και τα κείμενα».

Το τέλος της ομιλίας κάλυψαν τόσο θερμά χειροκροτήματα, ώστε ο ομιλητής, που ήταν καταφανώς συγκινημένος, είχε σχεδόν χάσει τη λαλιά του... Αμέσως μετά προβλήθηκαν επιμελημένα slides από τα ταξίδια στη Σπάρτη της Πισιδίας.

Ακολούθησε ανταλλαγή αναμνηστικών μεταλλίων. Προσφέραμε αντίτυπα όλων των εκδόσεών μας, μια μινιατούρα εργαλείου χαλιών και τα γλυκίσματά μας. Μας προσφέρθηκαν ειδικές εκδόσεις, χάρτες, πίνακες και το μέταλλο της ανίδρυσης της πόλεως.

Αμέσως μετά πήρε το λόγο ο Δήμαρχος Ν. Ιωνίας κ. Πέτρος Μπουρδούκος, που αναφέρθηκε στη σημασία τέτοιων εκδηλώσεων, και στην ανάγκη να διδασκόμαστε από την ιστορία και μπροστά στους εθνικούς κινδύνους να είμαστε ενωμένοι.

Μετά τη λήξη της εκδηλώσεως ο Δήμαρχος και το Δημοτικό Συμβούλιο, μας δεξιώθηκαν καταλλήλως.

Το επόμενο πρωινό ο Δήμαρχος της Ν. Ιωνίας και ο Πρόεδρος μας μίλησαν σε ειδική ημίωρη εκπομπή του Δημοτικού ραδιοφωνικού σταθμού και στη συνέχεια ο Πρόεδρος της Εστίας κ. Γεωργιάδης μας ξενάγησε κατά ένα τρόπο μοναδικά λυρικό στο μουσείο της πόλεως και στην πρωτεύουσα των Παλαιολόγων, το Μυστρά.

Στη Σπάρτη της Λακωνίας: Ανταλλαγή δώρων με το Δήμαρχο της Σπάρτης κ. Ματάλα

μαρχο της Σπάρτης ήταν η πρώτη μας λαμπρή εντύπωση, γιατί επακολούθησαν κι άλλες... λαμπρότερες.

Μετά την ξεκούραση και τον απογευματινό καφέ, οδοιπορήσαμε ως το επιβλητικό Δημαρχείο της πόλεως, όπου θα δινόταν η διάλεξη.

Για όσους έχουν ταξιδέψει και στην εκείθεν του Αιγαίου Σπάρτη, οι αφορμές για παραλληλισμούς ήταν πολλές. Άνετη, ολόδροση, εντυπωσιακή πολιτεία, με την ξακουστή ρυμοτομία της, τις... τεράστιες πλατείες της, το άφθονο πράσινο, έμοιαζε... να μοιάζει σε πολλά μ' εκείνην...

Αλλά και η υποδοχή στο Δημαρχείο υπήρξε συγκινητική. Εκτός από το Δήμαρχο και ολόκληρο το Δημοτικό Συμβούλιο, παρόντες ο σεβασμιότατος μητροπολίτης Μονεμβασίας, Σπάρτης και Μυστρά κ.κ. Ευστάθιος, ο Διοικητής ΚΕΕΜ Ταξίαρχος κ. Νίκος Χατζηδάκης, ο Διοικητής Πυροσβεστικής κ. Γιάννης Καλαποθαράκος, ο Προϊστάμενος της Εκπ/σης, ο εκπρόσωπος του Νομάρχου, διευθυντές τραπεζών και υπηρεσιών και πολλοί άλλοι επίσημοι αλλά κι ένα ζεστό κοινό που μας εντυπωσίασε όλους.

Πρώτος μίλησε ο Δήμαρχος Σπάρτης κ. Δημ. Ματάλας, που αναφέρθηκε στο θέμα της διάλεξης και στον ομιλητή και μετά ο Πρόεδρος μας

Ενδιάμεσα επισκεφθήκαμε το Πνευματικό Κέντρο της πόλεως, όπου μας περίμενε μια μοναδική έκπληξη: υπήρχε ωραιότατη έκθεση φωτογραφίας και βιβλίου για την Μικρασία. Ανάμεσα στις φωτογραφίες, αρκετές ήταν της Σπάρτης της Ανατολής, κι ανάμεσα στα πολλά και αξιόλογα βιβλία, σχεδόν όλες οι εκδόσεις μας.

Εντυπωσιασμένοι επιστρέψαμε, γεμάτοι πρωτόγνωρες εντυπώσεις το βράδυ της 29ης Ιανουαρίου, στη Ν. Ιωνία.

Ο Δήμαρχος της Σπάρτης κι οι Σπαρτιάτες του μας είχαν κυριολεκτικά... σκλαβώσει!

Δεν μένει παρά να ανταποδώσουμε τη φιλοξενία. Κι αυτό έχει προγραμματιστεί να γίνει στο πλαίσιο των εκδηλώσεων που οργανώνουμε με την ευκαιρία της Ετήσιας Εορτής μας, την 9η Μαΐου 1993.

Πριν κλείσουμε όμως το σημείωμα, χρωστούμε να ευχαριστήσουμε και το Δήμαρχο της πόλεώς μας, τον επίτιμο δήμαρχο και το συμπατριώτη μας αντ/δρο του Δημοτικού Συμβουλίου, που για το χατήρι μας παραμέρισαν τις άλλες υποχρεώσεις τους κι ήρθαν μαζί μας για να συσφίξουμε σαν Ένωση Σπάρτης και σαν Δήμος Ν. Ιωνίας, που ιδρύθηκε από τους Σπαρταλήδες, τους δεσμούς μας με την κατά την παράδοση μητρόπολή μας: τη Λακωνική Σπάρτη!

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

Όταν ένα σωματείο έχει μια 60χρονη, αδιάκοπη σημαντική παρουσία στα κοινωνικά και πολιτιστικά πράγματα ενός τόπου, σημαίνει ότι, αν μη τι άλλο, ευτύχησε να έχει και πολλά και συνειδητά μέλη αλλά και αρκετά ικανά διοικητικά στελέχη.

Συνήθως οι διοικήσεις, με το πέρασμα του χρόνου, λησμονούνται, έστω κι αν το έργο τους έχει μείνει ως παρακαταθήκη στους νεότερους.

Σήμερα, μετά από κοπιαστική έρευνα όλων των αρχείων — που δυστυχώς είναι ελλιπή — τολμούμε να δώσουμε, κι αυτόν κατά προσέγγιση, τον κατάλογο των μελών των διοικήσεων της Ενώσεως Σπάρτης Μ. Ασίας από το 1933 έως το 1993.

Ν' αρχίσουμε πρώτα — πώς αλλιώς να γίνει; — από τους διατελέσαντας — και διατελούντες — προέδρους.

Είναι κατά σειρά: ο Ιορδάνης Δημητριάδης, ο Νικόλαος Χατζησταθόγλου, ο Βασίλειος Αρτεμιάδης, ο Κοσμάς Νικολαΐδης κι ο Χάρης Σαπουντζάκης.

Επίτιμοι πρόεδροι έχουν ανακηρυχθεί οι: Νικ. Χατζησταθόγλου, Φώτιος Ουλκέρογλου, Γαβριήλ Τσακίρης, Κοσμάς Νικολαΐδης.

Και τώρα τα μέλη, κατ' αλφαβητική σειρά:

Αβραμίδης Χαράλαμπος	Μαβόγλου Ιωακείμ
Αγιακλόγλου Ευάγγελος	Μηναΐδης Ιωάννης
Αγιάνογλου Αθανάσιος	Μπαλτατζής Ευστράτιος
Αθανασίου Νικόλαος	Μωραλόγλου Κυριάκος
Αθανάσογλου Αντώνιος	Μωραλόγλου Σταύρος
Αιγυπιάδου Αριάδνη	Μωραλόγλου Ηλίας
Ακιανίδης Βασίλειος	Μωραλόγλου Ευάγγελος
Ακιανίδης Αθανάσιος	Μωραλόγλου Γαβριήλ
Ακιανίδης Ιωάννης	Νικολαΐδης Κοσμάς
Ακιανίδης Νικόλαος	Νικολαΐδης Ευστράτιος
Αρναούτολου Αριστείδης	Ουλκέρογλου Φώτης
Αρναούτογλου Αλέξανδρος	Ουλκέρογλου Λουκάς
Αρναούτολου Ιπποκράτης	Ουλκέρογλου Νικόλαος
Αρναούτογλου Νικόλαος	Ουλκέρογλου Ιωσήφ
Αρτεμιάδης Βασίλειος	Παγιασλής Παναγιώτης
Ασκόπουλος Σάββας	Παγιασλής Ιπποκράτης
Ασλάνης Παντελής	Παντελίδης Παντελής
Βασιλειάδης Βασίλειος	Παπάζογλου Κυριάκος
Βογιατζόγλου Λεωνίδας	Παπάζογλου Περικλής
Γαβριήλογλου Σωτήριος	Παπάζογλου Ιωάννης
Γαβριήλογλου Νικόδημος	Παπάζογλου Κοσμάς
Γερασιμίδης Αχιλλέας	Παπαγερασίμου Χρήστος
Γεωργιάδης Ιπποκράτης	Παπαδόπουλος Χρήστος
Γεωργιάδης Αναστάσιος	Παπαϊωακείμ Βασίλειος
Δαμιανίδης Σπυρίδων	Πατσόγλου Ιπποκράτης
Δανηλίδης Κυριάκος	Παλόγλου Χρήστος
Δημητριάδης Ιορδάνης	Πεσμαζόγλου - Καλυβίτης
Δημητρίου Χαράλαμπος	Ιωάννης
Δομνίκη Σαλίμη	Πεσμαζόγλου Γρηγόριος
Δουρμούσογλου Τηλέμαχος	Πιπτόγλου Σταύρος
Δουρμούσογλου Πηνελόπη	Πορόγλου Ιορδάνης
Δρίβα Μαριάνθη	Σαπουντζάκης Αντώνιος
Ελμαλόγλου Ιωάννης	Σαπουντζάκης Χάρης
Ελμαλόγλου Κίμων	Σινανίδης Μακάριος
Ελμαλόγλου Ελένη	Σεραφετινίδης Σταύρος
Εσόγλου Ιωάννης	Σταυρίδης Νικόλαος
Εφραίμογλου Κοσμάς	Συμεωνίδης Ευστράτιος
Εφραίμογλου Μηνάς	Τριανταφυλλίδη Ιουλία
Θωμόγλου Κοσμάς	Τσακίρης Γαβριήλ
Θωμόγλου Σάββας	Τσενόγλου Δαμιανός
Καχραμάνογλου Κυριάκος	Τσοτάνογλου Χρήστος
Καχραμάνος Αβραάμ	Χαλβατζόγλου Ευστράτιος
Καχραμάνος Θρασύβουλος	Χατζησταθόγλου Νικόλαος
Κιουρκτσόγλου Κυριάκος	Χατόγλου Νικόλαος
Κιουρκτσόγλου Μιχαήλ	Χρηστίδης Μάρκος
Κιοσόγλου Αναστάσιος	Χρηστίδης Μηνάς
Κοκκινίδης Γεώργιος	Χριστοδούλου Ιορδάνης
Κυλλέκογλου Γεώργιος	Ψιλόπουλος Ευστράτιος

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΛΙΑ... ΣΤΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ

Άποψη της Σπάρτης προς την πλευρά των ελληνικών συνοικιών

1926: Οι (τότε) νέοι της Σπάρτης, πρόσφυγες επισκέπτονται τα Μουσεία της Αθήνας

1992: Τα 70/χρονα της Μικρασίας. Στο τραπέζι: ο ακαδημαϊκός κ. Τάσος Αθανασιάδης, ο καθηγητής κ. Νεοκλής Σαρρής, ο πρόεδρος της Ενώσεως Εμυρναίων Τάκης Βεζυργιάννης, ο Βάσος Βογιατζόγλου, ο Χάρης Σαπουντζάκης

Χαράλαμπος

1960: Εκδήλωση στην Σπάρτα της μητροπολιτικής Πατάρας. Δεξιά: Δημήτρης Πατάρας (δε φαίνεται το πρόσωπο) Κιοφτερτζής, ο Νικολαΐδης στο βήμα

50 Συμπόσιο

Ιστορική Σπαρταλήδικη οικογένεια των αρχών του 1900

Από τις αρχαιότητες της Σαγαλασσού

Τυπική Σπαρταλήδικη κατοικία (αναπαλαιωμένη σήμερα)

«Οίκο Σπάρτης». Τιμάται ο άγιος Κενθρώας Αφρικής (ίνονται ο αείμνηστος Μελέτιος, ο Παπαϊωακείμ (το), ο δήμαρχος Κυριάκος Βρασιδάς, ο πρόεδρος Κοσμάς Βρασιδάς Νικολαΐδης και άλλοι

Κοπή βασιλόπιττας στις αρχές του 1980. Κόβει το κομμάτι ο επ. πρόεδρος Γαβριήλ Τσακίρης. Λίπλα του ο Κοσμάς Νικολαΐδης.

1990: Αρχίζει ο θεσμός της «Μουσικής Άνοιξης»

Παρουσία - Λαογραφίας

Επίσημο δείπνο στη Σπάρτη. Ο Δήμαρχος Ν. Ιωνίας κ. Πέτρος Μπουρδούκος, ο Δήμαρχος Σπαρτιατών, ο Πρόεδρος της Ενώσεως

Η αποστολή μας ολόκληρη στο Μυστρά

ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΙ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΣΠΑΡΤΗ ΠΙΣΙΔΙΑΣ - ΣΠΑΡΤΗ ΛΑΚΩΝΙΚΗ ΟΙ ΔΕΣΜΟΙ ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΝΩΝΟΥΝ

Δημοσιεύουμε, σ' αυτό το φύλλο, αυτούσια την ομιλία του Προέδρου της Ενώσεως κ. Χάρη Σαπουντζάκη στο Δημαρχείο της Σπάρτης, στις 29 Ιανουαρίου 1993.

Αγαπητοί φίλοι,

Θα ήθελα, πρώτ' απ' όλα, να σας εκφράσω τη βαθιά μου συγκίνηση αλλά και την ξεχωριστή χαρά, γιατί ευτύχησα ως Πρόεδρος της Ενώσεως των από την Σπάρτη Μ. Ασίας καταγομένων, χάρις στην ευγενική πρόσκληση του αξιοτίμου Δημάρχου σας και του κ. Προέδρου της Πνευμ. Εστίας Σπάρτης, να βρίσκομαι σήμερα εδώ, μαζί με μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου μας, το Δήμαρχο της Ν. Ιωνίας αλλά και τον Επίτιμο Δήμαρχό της και τον αντ'δρό του Δημ. Συμβουλίου της κι εκπρόσωπο του τοπικού μας Τύπου, για ν' αποτίσουμε φόρο τιμής στην κατά την παράδοση αιώνων θεωρούμενη ως μητρόπολή μας, την ένδοξη Λακωνική Σπάρτη.

Από πολύ παλιά, αρκετά πριν από τη μεγάλη καταστροφή του '22, οι πρόγονοί μας προσέβλεπαν σε μίαν ανάπτυξη της δυνατότητας επικοινωνίας της εκείθεν του Αιγαίου Σπάρτης, με την εντεύθεν, τη Λακωνική, την ιστορική μεγάλη κρατόπολη της αρχαιότητας.

Τα σχολιαρόπαιδα στην αυλή του Μεγάλου Σχολείου τους, εκεί στη Σπάρτη της Ανατολής, τέλη του περασμένου αιώνα, τραγουδούσαν με πάθος:

*«Είμεθα Έλληνες, μη φοβηθώμεν
έχομεν ήρωας, τον Λεωνίδα...»*

Όσοι έχουν ασχοληθεί με τη συγγραφή έργων για την ιστορία και τον πολιτισμό της πατρίδας μας —μεταξύ αυτών κι η ταπεινότητά μου— αναζητούν μέσα από ιστορικές πηγές, ελλειπείς πραγματικά και όχι επαρκώς τεκμηριωμένες, ν' ανακαλύψουν την αλήθεια και να την καταθέσουν μετατρέποντας το θρόλο και την παράδοση σε ιστορική απόδειξη: **ότι, ναι, καταγόμαστε από τους Λάκωνες** κι ας μην εκληφθεί ως τυχαία παραφθορά τ' όνομά μας **Σπάρτη** από τ' όνομα της αρχαίας **Βάρπιτος** (3ος αιώνας π.Χ.) —από το ες Βάρπιτα - ες Πάρπιτα - Ες πάρπα - Σπάρπα— ή της ελληνοιστικής **Σάπορδα** που αναφέρει ο Πολύβιος ή της μεσαιωνικής **Σάμπαρτα** που περιγράφει ο άραβας περιηγητής **Ιμπν Βατουτά**, ή της υστεροβυζαντινής **Σπαρτά**, που αναγνωρίζει ο Ιάκωβος Μηλοΐτης στα 1584 κι έχει πολλούς Χριστιανούς Έλληνες μη γνωρίζοντες όμως την ελληνικήν... **αφού αρχικά υπήρχε το όνομα Σπάρτη που υπέστη αυτές τις μεταμορφώσεις.**

Και η πίστη αυτή εδράζεται, εκτός των άλλων δεδομένων, και στο ότι υπήρχαν και κοινά στοιχεία λατρευτικά, αφού ίδιους θεούς ελάτρευαν σχεδόν κι εκεί κι εδώ (το Δία, τους Διόσκουρους) οι Σπαρτιάτες και κοινά στοιχεία σ' ανθρωπολογικά χαρακτηριστικά - βραχυκεφαλία, γαμψή μύτη, μέσο ανάστημα - και σε χαρακτηριστικά προσωπικότητας - περηφάνια, γενναιότητα, αγωνιστικότητα, ηρωισμός - είχαν. Κι ακόμα και στο ότι όπως ιστορικά πιστοποιείται, εξ όλων των εθνών της Μικρασίας εκείνο που με ιδιαίτερο σθένος και ηρωισμό υπερασπίστηκε την πατρώα γη, πολεμώντας τον ανίκητο Μεγάλο Αλέξανδρο ήταν το έθνος των Πισιδών, εκπροσωπούμενο από την πρώτη του πολιτεία, **τη Σαγαλασόο τη Λακεδαίμονα**, όπως αποκαλείτο, πολιτεία απέχουσα λίγων ωρών μόνο πεζοπορία από τη Σπάρτη. Τέλος στο ότι φανερή

ήταν η αναφορά αποίκου προς μητροπολίτη, όπως πιστοποιείται από την ευρύτατη χρήση βαφτιστικών ονομάτων ιστορικά ταυτιζομένων με τη μητρόπολη και την ονοματολογία των ηρώων της (το μεγαλύτερο ποσοστό βαφτιστικών ονομάτων της Ασιατικής Σπάρτης περιείχε τα ονόματα: Λεωνίδα, Λυκούργος, Αγησίλαος, Χαρίλαος...).

Δεν θα ήθελα, αγαπητοί φίλοι, να σας κουράσω με ιστορικά, εθνολογικά, ανθρωπολογικά και λαογραφικά δεδομένα που κατά καιρούς κατέθεσαν οι ιστορικοί προσπαθώντας να τεκμηριώσουν, όπως είπα, την θεωρία της καταγωγής μας από τη δική σας πατρίδα, ή αν θέλετε και να την απορρίψουν.

Οι Σπαρταλήδες ήταν —αλλά επιτρέψτε μου - και είναι— υπερήφανοι άνθρωποι, πολύ εγωιστές. Η πατρίδα τους, χτισμένη σ' ένα υπέροχο οροπέδιο, το οροπέδιο του Αντίταυρου, σε υψόμετρο 1.000 μέτρων, περιβαλλόμενο από ένα πλήθος καταγάλανων λιμνών, τους διεμόρφωσε ένα χαρακτήρα με βασικό στοιχείο την ευθύτητα, την ηθικότητα, τη θρησκευτικότητα.

Δωρικού ρυθμού είναι κι ο κίονας στο σήμα κατατεθέν του Συλλόγου μας, ακριβώς για να καταδείξει αυτή την προέλευση κι αυτή τη στάση ζωής.

Με όλα αυτά θέλω να υποστηρίξω ότι καθόλου αυθαίρετα, έστω κι αν όχι απολύτως αποδεδειγμένα, ούτε και μόνο για λόγους μεγαλοσημοσύνης, **εδώ και τουλάχιστον 300 χρόνια, για να μη φθάσω κι ως την Άλωση**, (αφού διαπιστωμένο είναι ότι χιλιάδες υπήρχαν Έλληνες ορθόδοξοι εκεί σε μια πολιτεία 450 χλμ. ανατολικά της Σμύρνης και 110 χλμ. Β. της Αττάλειας που ονομαζόταν τουλάχιστον Σπαρτά), **οι πρόγονοί μας πίστευαν και θεωρούσαν εαυτούς απογόνους Λακώνων.**

Κι αν ακόμη αποδεχτούμε την άποψη του ιστορικού της Σπάρτης, αιμνήστου θείου μου Αντώνη Σαπουντζάκη ότι «οι Σπαρταλήδες προέρχονται εξ εποίκων των περίξ χωρίων, είναι καθ' ολοκληρίαν Έλληνες Δωριείς, όχι απευθείας άποικοι, αλλ' άποικοι αποίκων Δωριέων», που εδράζεται στην πεποίθησή του ότι στα τέλη του 15ου αιώνα, αμέσως μετά την Άλωση, εξορισμένοι από τη Λακωνία Έλληνες βρήκαν εκεί την όποια παραφθορά λέξης (Σάπορδα, Σάμπαρτα, Σπαρτά κ.λπ.) και σ' ανάμνηση της πατρίδας τους την καθιέρωσαν πια ως Σπάρτα (Σπάρτη).

Πάλι δικαιολογημένα έτσι κι αλλιώς, κ. Δήμαρχε, υπάρχουν αρκετοί λόγοι για να μας κάνουν να νιώθουμε συγγενείς πρώτου βαθμού με Σας.

Αλλά νομίζω ότι κι αν ακόμη κανένας λόγος δεν στηρίζεται επιστημονικά, όσο θα έπρεπε, η πεποίθηση ενός λαού, μέσα σε χρόνια τόσο μαύρα και τόσο δίσεκτα, μέσα σε διωγμούς και γενοκτονίες στα βάθη της Ανατολής, για την καταγωγή του, αντίθετα στους τόσους κινδύνους που συνεπαγόταν μια τέτοια ευθεία αναφορά, νομίζω ότι είναι αρκετά καλή έξωθεν μαρτυρία για την πολιτογράφηση του.

Φίλοι μου,

Η Σπάρτη της Πισιδίας, η Σπάρτη της Ανατολής, δεν είναι κάποιο ασήμαντο, μικρό χωριουδάκι χωμένο μέσα στο παχύ κορμί της Τουρκίας.

Πρόκειται για περίλαμπρη, καταπράσινη, πανέμορφη πολιτεία, με υγιεινό κλίμα όλο δροσερά καλοκαίρια και κατάψυχρους χειμώνες, πρωτεύουσα νομού σήμερα με 110.000 κατοίκους, που φέρει από τότε το ίδιο όνομα: **Isparta**. Και βέβαια είναι τα Σπάρτα (η), που η δυσκολία προφοράς του -ς- από τους Τούρκους αναγκάζει στην προσθήκη ενός ευφωνικού -ι- (Σμύρνη-Ισιμίρ).

Στους χρόνους πριν από την Καταστροφή του '22 η παρουσία του ελληνορθόδοξου στοιχείου ήταν σημαντικότατη.

Σ' ένα πληθυσμό 30.000 κατοίκων, υπήρχαν 8.000 Έλληνες Ορθόδοξοι, περίπου 2.000 Αρμένιοι και ελάχιστοι καθολικοί. Οι λοιποί Τούρκοι.

Όμως ουσιαστικά η πολιτεία ελληνοκρατείτο, αφού οι σημαντικότερες δραστηριότητες και τα επιστημονικότερα επαγγέλματα τα ασκούσαν οι Έλληνες.

Η ταπητουργία (παγκόσμια γνωστά τα χαλιά τύπου «Σπάρτα»), κύρια απασχόληση των κατοίκων μαζί με τη ροδοκαλλιέργεια, στο επίπεδο περίπου βιομηχανικών μονάδων ήταν κατά τα 9/10 σ' ελληνικά χέρια (κάπου 4.000 ιστοί κατανεμημένοι σε 7 μεγάλες εταιρείες, από τις οποίες η μία ήταν ευρωπαϊκή («Oriental Carpet») και οι λοιπές ελληνικές). Γιατροί, φαρμακοποιοί, δικηγόροι στην πολιτεία Έλληνες σ' αναλογία συντριπτική (από τους 6 γιατρούς οι 5 Έλληνες, από τους 12 δικηγόρους οι 9, από τους 5 φαρμακοποιούς οι 4, από τους 10 βιομήχανους οι 9).

Η Σπάρτη που μοιραζόταν με την Αττάλεια την έδρα του Μητροπολίτη Πισιδίας, είχε περίλαμπρους ναούς και ζηλευτή εκκλησιαστική ζωή. 11 συνολικά ναοί λειτουργούσαν — μερικοί από τον 16ο αιώνα — εκ των οποίων 4 μεγάλοι ενοριακοί, κατάφορτοι κειμηλίων ανυπολόγιστης αξίας. Σώζονται σήμερα, ερειπωμένοι μόνο 2 ναοί: της μητρόπολης, αφιερωμένης στο Γενέθλιο της Θεοτόκου και των Εισοδίων της Θεοτόκου. Και μόνον να δει κανείς αυτούς τους ναούς, έστω κι όπως σήμερα τους έχουν καταντήσει οι Τούρκοι, φτάνει για να συλλάβει το μέγεθος της ομορφιάς και της επιβλητικότητάς τους, όταν λειτουργούσαν.

Ο τελευταίος αρχιερατικός Επίτροπος της Σπάρτης, ο **Παπαϊωάκειμ Πεσματζόγλου**, ο χαρακτηρισθείς και **Μωύσης των Πισιδών**, που οδήγησε το ποίμνιό του, μετά την καταστροφή στην Ελλάδα, υπολογίζει την αξία των κειμηλίων των ναών σε 150.000 χρυσές λίρες Τουρκίας, ποσό τεράστιο, που με πρόχειρη αναγωγή φτάνει στα 15 δισεκατομμύρια σημερινές ελληνικές δραχμές.

Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΦΥΛΛΟ

Σημειώνουμε ότι το επόμενο φύλλο μας (αρ. 13) θα είναι επίσης πανηγυρικό. Εκτός των άλλων κειμένων θα δημοσιευθεί και ο πλήρης πίνακας των ονομασθέντων Μ. Ευεργετών-Ευεργετών και Δωρητών της Ενώσεώς μας.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ... ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ... ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ... ΕΚΔΗΛΩΣ

★ Η χρονιά άρχισε, όπως πάντα, με την **κοπή της Βασιλόπιτας**. **Κυριακή πρωί, 10 του Γενάρη** και η Ένωση καταστόλιστη υποδεχόταν τα μέλη, τους συμπατριώτες, τους φίλους της.

Εφέτος την πίττα μας την ευλόγησε ο σεβασμιότατος μητροπολίτης Πισιδίας κ.κ. Μεθόδιος, που απηύθυνε και έναν υπέροχο χαιρετισμό μαζί με τις ευχές του. Ακολούθησε ο Δήμαρχος Ν. Ιωνίας κ. Π. Μπουρδούκος, ο υπουργός και βουλευτής κ. Γιάννης Χαραλάμπους, ο επίτ. δήμαρχος κ. Γιάννης Δομνάνης, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Νίκος Δακουτρός, ο τέως πρόεδρος κ. Χρήστος Ρουμελιωτάκης, η συμπατριώτισσά μας νέα αντιδήμαρχος κ. Βίλλυ Παπάζογλου, ο κ. Κώστας Παπάζογλου, μέλος της Εννώσεώς μας και εκπρόσωπος της... Ιωνικής Εννώσεως (δεν είχε προσέλθει ακόμη ο κ. Περτσεμλίδης), ο κ. Γ. Βαλαβάνης, εκ μέρους της ΔΗΠΠ, ο κ. Νίκος Αρναούτογλου, ο πρόεδρος της Εστίας Ν. Ιωνίας και ο κ. Γ. Περτσεμλίδης.

Ήταν πάρα πολλοί οι επίσημοι και εκατοντάδες τα μέλη και οι φίλοι. Ο συμπατριώτης μας βουλευτής κ. Λάκης Εφραίμογλου, απουσιάζοντας στο εξωτερικό, έσπευσε να μας τηλεγραφήσει τις ευχές του. Παρών, λίγο καθυστερημένος ο κ. Απ. Κράτσας.

Ήταν παρόν ολόκληρο σχεδόν το Δημοτικό Συμβούλιο Ν. Ιωνίας, τα αδελφά σωματεία των Αλαγιωτών, των Ινεπολιτών-Κασταμονιτών, των Προκοπιέων. Κι ακόμη ο Ιωνικός Σύνδεσμος, ο Φυσιολατρικός Όμιλος Ν. Ιωνίας, ο Όμιλος Φιλάθλων Ν. Ιωνίας, ο Επιμορφωτικός Σύλλογος Ηρακλείου Αττικής. Ο «Προσφυγικός Κόσμος» και η «Πληροφορία». Το Συνοικιακό Συμβούλιο Ελευθερουπόλεως.

Το καλλιτεχνικό μέρος της εκδήλωσης περιλάμβανε την εμφάνιση της θαυμάσιας χορωδίας νεανίδων Νικαίας υπό τη διεύθυνση της κ. Χρυσούλας Τσιμούρη.

Αμέσως μετά το τέλος της εκδήλωσης στο χώρο του Εκθετηρίου, οι επισκέπτες χάρηκαν τα **παραιοδοσιακά υφαντά της κ. Σουζάννας Κούρτη**. (Τα εγκαίνια της Εκθέσεως αυτής είχαν προηγηθεί: είχαν γίνει στις 8 του Γενάρη). Και φυσικά εκεί προσφέρθηκαν η πατροπαράδοτη... ειδική βασιλόπιττά μας και οι κουραμπιέδες μας, όλα προϊόντα συμπατριωτών μας ζαχαροπλαστών.

★ Η «**ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ '93**», θεσμός που για συμπληρώνει 4 χρόνια άρχισε με την πρώτη ημέρα της... άνοιξης: τη **Δευτέρα, 22 Μαρτίου** το βράδυ, με ομιλία του συμπατριώτη μας ποιητή και συγγραφέα κ. **Β. Βογιατζόγλου** και θέμα: «**Οι Ψαλμοί του Δαβίδ**» (θρησκευτική και λογοτεχνική θεώρηση). Το μουσικό μέρος της βραδιάς κάλυψε ο **Βυζαντινός Χορός των Αγ. Αναργύρων** με επικεφαλής τον κ. **Κων. Ηλιάδη** που απέδωσε τους Ψαλμούς. Απάγγειλε ο ηθοποιός του Εθνικού Θεάτρου κ. Χατζησάββας.

★ Δεύτερη εκδήλωση, στο πλαίσιο τώρα της σοβαρής μουσικής, ήταν το **ρεσιτάλ πιάνου** των νέων καλλιτεχνών: **Πόλας Γεωργίση, Σπύρου Γκεζεργλί** και **Θαν. Πασχάλη**. Κι εδώ, η επιτυχία ήταν πλήρης, θα λέγαμε ότι ξεπέρασε κάθε προσδοκία. Ημερομηνία: **Δευτέρα 29 Μαρτίου**.

★ Η «**ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ '93**» συνεχίστηκε για τρίτη στη σειρά (**Δευτέρα 5 Απρίλη**) με την παραιοδοσιακή για εμφάνιση των σολίστ του «**Ομίλου Μελετών**» που εξετέλεσαν έργα κλασικής μουσικής (Μπετόβεν, Μότσαρτ, Σοπέν κ.λπ.).

Στο πλαίσιο της «Μουσικής Άνοιξης» εντάσσεται και το έργο «**Πατρίδα Μικρασία**» που

σε **ΠΡΩΤΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ** θα παρουσιασθεί από τον μουσικοσυνθέτη συμπατριώτη μας κ. **Στάθη Ουλκέρογλου** κατά την ημέρα της ετήσιας εορτής της Εννώσεως που εφέτος θα προσλάβει ξεχωριστό πανηγυρικό χαρακτήρα και θα γίνει την **Κυριακή 9 Μαΐου 1993, ώρα 11.30 π.μ.**

Όσοσο για την **ΕΤΗΣΙΑ ΕΟΡΤΗ** της Εννώσεως, αναφερόμαστε αναλυτικά σε ξεχωριστή στήλη.

★ Η «**ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ '93**» κλείνει με την **Στ' Μαθητική Συναυλία** της Μουσικής Σχολής Ν. Ιωνίας που θα κρατήσει 2 ημέρες: **Σάββατο 15 Μαΐου (ώρα 6.00 μ.μ.)** και **Κυριακή 16 Μαΐου (ώρα 10.30 π.μ.)**.

★ Την **Παρασκευή 14 Μαΐου, ώρα 7 μ.μ.** θα γίνουν τα εγκαίνια Έκθεσης Φωτογραφίας του κ. **Γιώργου Αντωνάκη**. Ο καλλιτέχνης θα παρουσιάσει 30 έργα του, που όπως ο ίδιος δηλώνει με αυτά δίνει «ένα παιχνίδι της ψυχής, της μνήμης και της φαντασίας με τις σκιές, το φως, το σκοτάδι, τη μοναξιά. Νوستαλγία και επιστροφή μέσα από την εικόνα και τον ποιητικό λόγο». Η Έκθεση θα παραμείνει ανοικτή έως την Παρασκευή 21 Μαΐου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΟΡΤΗΣ

Εφέτος, στα πλαίσια της Ετήσιας Εορτής της Εννώσεώς μας, θα γίνει και η πανηγυρική εκδήλωσή μας για τα 60χρονα του Συλλόγου.

Το Πρόγραμμα είναι πλούσιο και χωρίζεται σε 3 μέρη. Τα εξής:

1ο ΜΕΡΟΣ (θρησκευτικό)

Ώρα 9.00-10.30: Αρχιερατική Θεία Λειτουργία στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό των Αγίων Αναργύρων, με Αρτοκλασία. Θ' ακολουθήσει Ιερό Μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως των ψυχών εκείνων που χάθηκαν στη Μικρασία, καθώς και των αποβιωσάντων ιδρυτών, ευεργετών, δωρητών και των διατελεσάντων Προέδρων και μελών Δ.Σ. της Εννώσεως.

2ο ΜΕΡΟΣ (πανηγυρικό)

Ώρα 11.30 - 13.00: Στο Πνευματικό Κέντρο της Εννώσεως (Αλατσάτων 23).

- Σύντομη παρουσίαση των εκδηλώσεων για τα 60 χρόνια, από τον πρόεδρο της Εννώσεως.
- Πανηγυρικός λόγος από το συγγραφέα κ. Βάσο Βογιατζόγλου.

- Απονομή τιμητικών διακρίσεων, επ' ευκαιρία των 60 χρόνων:

- στην Ιερά Μητρόπολη Ν. Ιωνίας και Φιλαδέλφειας
- στο σεβασμιότατο μητροπολίτη Πισιδίας κ.κ. Μεθόδιο
- στον πρωτοσύγκελο Μεγαρίδος παν. Γερμανό Κυριακίδη
- στο δήμαρχο και το Δημοτ. Συμβούλιο Σπαρτιατών
- στους βουλευτές κ.κ. Λάκη Εφραίμογλου και Γιάννη Χαραλάμπους
- στους διατελέσαντες Δημάρχους Ν. Ιωνίας κ.κ. Γιάννη Δομνάνη και Ηρ. Γκότση και στον νυν Δήμαρχο κ. Πέτρο Μπουρδούκο
- στα σωματεία: ΕΝΩΣΙΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ, ΕΣΤΙΑ Ν. ΣΜΥΡΝΗΣ, ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΗΣΙΟΥ ΠΙΣΙΔΙΑΣ, ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΙΝΕΠΟΛΙΤΩΝ-ΚΑΤΑΣΜΟΝΙΤΩΝ, ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΛΑΓΙΩΤΩΝ, ΕΣΤΙΑ Ν. ΙΩΝΙΑΣ
- στη Σχολή Σαπουντζάκη
- στον κ. Γεώργιο Περτσεμλίδη (Μ. Ευεργέτη της Εννώσεως)
- στον αείμνηστο Άκη Σμυρναίο (συνθέτη)
- στους: Χρήστο Καμπούρογλου (ζωγράφος), Στρατή Ευστρατιάδη (συγγραφέα) και Πολύκαρπο Πολυκάρπου (σκηνοθέτη-ηθοποιό)
- στην εφημερίδα «Πληροφορία»

- Παρουσίαση σε **ΠΡΩΤΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ** της σύνθεσης του κ. Στάθη Ουλκέρογλου: «**Πατρίδα, Μικρασία**» για χορωδία, αφηγητές και πιάνο, επάνω σε ποίηση των Β. Βογιατζόγλου, Χάρη και Κικής Σαπουντζάκη.

Παίρνουν μέρος η Χορωδία του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Μοσχάτου και οι ηθοποιοί: Σμαράγδα Σμυρναίου, Πολ. Πολυκάρπου. Στο πιάνο η Όλγα Αλεξοπούλου. Διευθύνει ο συνθέτης.

- Εγκαίνια Έκθεσης Σπαρταλήδων καλλιτεχνών και συγγραφέων.
- Προσφορά αναψυκτικών.

3ο ΜΕΡΟΣ (καλλιτεχνικό)

Ώρα 20.00 - 21.30: Στο Δημοτικό Θέατρο Ν. Ιωνίας (οδός Αρχιμήδους, στάση ηλεκτρικού Πευκάκια-Ινέπολη).

- Ειδικό αφιέρωμα στους Σπαρταλήδες από το Θεατρικό Εργαστήρι του Δήμου Ν. Ιωνίας με την επιμέλεια των Ιωσήφ και Πολ. Πολυκάρπου και του Μουσικού Συγκροτήματος Δ.Ν.Ιωνίας.

ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΜΑΣ

- 1) Βάσος Βογιατζόγλου: *Η Παιδιά της Μ. Ασίας* - 1978
- 2) Βάσος Βογιατζόγλου: *Οι γειτονιές των απίστων* - 1981
- 3) Χάρης Σαπουντζάκης: *Η Ελληνική Παιδεία στη Σπάρτη Παιδιάς* - 1983 (Α' βραβείο Εστίας Ν. Σμύρνης)
- 4) Βάσος Βογιατζόγλου: *Η Σπάρτη της Μ. Ασίας* (σύμμεικτα λαογραφικά) - 1986 (εύφημος μνεία Ακαδημίας Αθηνών). Β' έκδοση: 1992.
- 5) Παπαιωακείμ Πεσματζόγλου: *Οι αναμνήσεις μου* - 1990. (Επιμέλεια: Χάρης Σαπουντζάκης).

Επίσης αφιερώθηκαν στην Ένωση:

- 1) Φιλ. Νικολαΐδης-Τσενεόγλου: *Ιστορία της Σπάρτης Μ. Ασίας κατά τον τελευταίο αιώνα* - 1958.
- 2) Βασίλειος Αρτεμιάδης: *Μέγας Αλέξανδρος* - 1975.

Σημείωση: Αντίτυπα υπάρχουν μόνο από τη Β' έκδοση της «Σπάρτης Μ. Ασίας» κι από τις «Αναμνήσεις» του Παπα Ιωακείμ. Τα άλλα έργα έχουν εξαντληθεί.

Η ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΜΑΣ ΔΡΑΣΗ

Με την ευκαιρία των εορτών του ΠΑΣΧΑ η Επιτροπή Κυριών της Εννώσεως, με επικεφαλής την Ειδ. Γραμματέα κ. Πηνελόπη Δουρμούσογλου, διένειμε το ποσόν των 60.000 δραχμών σε άπορες οικογένειες.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο κ. Δημήτρης Καστριμουστάκης ευχαριστεί κι ευγνωμονεί τον γιατρό κ. Βασ. Βογιατζόγλου, που χειρουργήσε επιτυχώς τη σύζυγό του και την έσωσε από βέβαιο θάνατο.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΓΕΝ. ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Ανακοινώνεται ότι την **Τετάρτη 2 Ιουνίου 1993 και ώρα 7 μ.μ.** θα γίνει στην αίθουσα διαλέξεων του Πνευματικού μας Κέντρου (Αλατσάτων 23, Ν. Ιωνία), Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μελών.

Θέματα ημερησίας διατάξεως:

- 1) Εκλογή Προέδρου και Εφορευτικής Επιτροπής
- 2) Λογοδοσία απερχομένου Διοικητικού Συμβουλίου - Οικονομικός απολογισμός 1992
- 3) Έκθεση Εξελεγκτικής Επιτροπής
- 4) Έγκριση πεπραγμένων - Απαλλαγή Δ.Σ. εκ της ευθύνης
- 5) Προϋπολογισμός 1993
- 6) Κληροδοτήματα - Δωρεές προς την Ένωση
- 7) Διάφορες προτάσεις
- 8) Αρχαιρεσίες για ανάδειξη 9μελούς νέου Δ.Σ. και 3μελούς Εξελεγκτικής Επιτροπής για τη διετία 1993-1995.

Όποιο μέλος επιθυμεί να βάλει υποψηφιότητα, παρακαλείται να το δηλώσει στη Γραμματεία του Συλλόγου, έως την **Παρασκευή 28 Μαΐου 1993**.

Σε περίπτωση μη απαρτίας, η Γενική Συνέλευση θα επαναληφθεί την Τετάρτη 9 Ιουνίου 1993, στον ίδιο τόπο και την ίδια ώρα.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
ΧΑΡΗΣ ΣΑΠΟΥΝΤΖΑΚΗΣ

Ο Γ. Γραμματέας
ΚΙΜΩΝ ΕΛΜΑΛΟΓΛΟΥ

Σημείωση: Κατά παράδοση, επιτυγχάνεται απαρτία στην πρώτη πρόσκληση. Παρακαλούνται λοιπόν όλα τα μέλη να είναι παρόντα στις 2.6.93. Μπορούν να τακτοποιηθούν οικονομικά και πριν από τη Συνέλευση.

ΔΩΡΕΕΣ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ

Στο διάστημα από 1.1.1993 έως 1.5.1993, ημερομηνία που τυπώθηκε η εφημερίδα, έγιναν από μέλη, συμπατριώτες και φίλους της Ενώσεως πολλές κι αξιόλογες δωρεές για την εξυπηρέτηση των κοινωφελών, εθνοφελών, μορφωτικών, πολιτιστικών και φιλανθρωπικών της σκοπών.

Ο Σύλλογος των **εξ Αξαρίου και Μαρμάρων καταγομένων «Τα Θυάτεια»** προσέφερε ποσό 374.100 δραχμών.

Ο κ. ΚΟΣΜΑΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ στη μνήμη των γονέων του, προσέφερε 200.000 δραχμές.

Ο κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΡΤΣΕΜΛΙΔΗΣ, προσέφερε ποσό 50.000 δραχμών.

Ο ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ, ως οικονομική επιχορήγηση για το 1992, προσέφερε ποσό 150.000 δραχμών.

★★★

Εξάλλου προσέφεραν:

Ανώνυμος 5.000 δραχμές.

Οικογένεια Ευτυχίας Παντελίδου στη μνήμη Κυριάκου Παντελίδη και Νικολ. Χατζησταθόγλου 20.000 δραχμές.

Ισιδώρα Κοτσέκογλου, στη μνήμη του συζύγου της Λαζάρου, 5.000 δραχμές.

Κωνσταντίνος Παπάζογλου, 10.000 δραχμές.

Στάθης Ουλκέρογλου 20.000 δραχμές.

Ευαγγελία Εμβαλωμένου 10.000 δραχμές.

Ανανίας Κεχαγιόγλου 20.000 δραχμές.

Καφετζής Ανδρέας 5.000 δραχμές.

Αφοί Χουρμούζη 10.000 δραχμές.

Σουζάνα Βαβουράκη 10.000 δραχμές, στη μνήμη Ανδρομάχης και Νικ. Χατόγλου.

Η κ. Έλλη Μιχαηλίδου, στη μνήμη του συζύγου της, 20.000 δραχμές.

Η κ. Ευαγγελία Παπαγερασίμου 5.000 δραχμές.

Η κ. Ευτυχία Πατσόγλου στη μνήμη του συζύγου της Κώστα, 30.000 δραχμές.

★★★

Για τον εμπλουτισμό της Βιβλιοθήκης μας προσέφεραν:

Ο κ. Χάρης Σαπουντζάκης 20 βιβλία.

Ο κ. Δαμ. Κοκκινίδης 2 βιβλία. Ο κ. Γιάννης Πλαχούρης όλα τα ποιητικά του έργα.

Η σύζυγος του αιμνήστου Απ. Μαγγανάρη όλα τα έργα του συζύγου της.

Η Σχολή Σαπουντζάκη τις περιοδικές εκδόσεις της.

Ο κ. Σ. Κεχαγιόγλου 3 βιβλία.

Ο Δήμος Σπαρτιατών το έργο: «Ιστορία της Σπάρτης δια μέσου των αιώνων».

Ο συγγραφέας κ. Βασ. Λαζανάς το έργο: «Οι κωφάλαλοι στην ξένη και νεοελληνική πεζογραφία».

Ο Δήμος Μεταμορφώσεως 1 βιβλίο.

Ο κ. Διλιμπής 2 ποιητικές συλλογές.

★★★

Όλους αυτούς για τις δωρεές και τις προσφορές τους στην Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας, θερμότατα ευχαριστούμε.

Το Δ.Σ. της Ενώσεως

ΣΥΝΤΟΜΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

★ Κατά τις αλλαγές που έγιναν στο Δήμο μας με τον καινούργιο χρόνο, ανατέθηκαν καθήκοντα Αντιδημάρχου στη συμπατριώτισσά μας και μέλος της Ενώσεως κ. Βίλλυ Παπάζογλου. Να λοιπόν που έχουμε και Σπαρταλιά αντιδήμαρχο! Της ευχόμαστε ολόψυχα καλή επιτυχία στο πράγματι δύσκολο έργο της.

★ Το Δημοτικό Συμβούλιο Ν. Ιωνίας ομόφωνα αποφάσισε να μετονομασθεί μία οδός της πόλεως, πολύ κοντά στο Επισκοπείο, σε οδό Μητροπολίτου Τιμοθέου. Η Ένωσή μας στα 18 χρόνια κατά τα οποία ο σεβασμιώτατος εποίμανε το χριστεπώνυμο πλήρωμα της Ιεράς Μητροπόλεως Ν. Ιωνίας, επρόλαβε να τον τιμήσει, ενζωή, δύο φορές μάλιστα. Τώρα, με τη συμπλήρωση ενός έτους από τον θάνατό του, παρέστη στο Ιερό Μνημόσυνο της Μητροπόλεως και ευχήθηκε η μνήμη του αγαθού πρώτου μητροπολίτου Ν. Ιωνίας να είναι αιωνία...

★ Κατά την εκδήλωση που οργάνωσε η «Ιωνική Ένωση» του κ. Γ. Περτσεμλίδη στις αίθουσες του Πνευματικού μας Κέντρου, την Κυριακή 7 Φεβρουαρίου 1993, μεταξύ των πολλών επισήμων που παρευρέθησαν ήταν και ο τέως υπουργός, γνωστός απολογητής της ελληνικότητας της Μακεδονίας μας, κ. Νικ. Μάρτης. Ο κ. Μάρτης ξεναγήθηκε στους χώρους της Βιβλιοθήκης μας και δε δίστασε, αρχίζοντας την ομιλία του, να επαινέσει την Ένωσή μας για την οργάνωσή της.

Συγχαρητήρια από προσωπικότητες της ακτινοβολίας του κ. Μάρτη, είναι φυσικά ευπρόσδεκτες, γιατί δείχνουν πραγματικά το βάθος και τη σοβαρότητα της εργασίας μας. Τον ευχαριστούμε θερμά.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΟΥ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΑΣ ΧΑΡ. ΕΛΛΕΖΟΓΛΟΥ

Περατώθηκε η ανέγερση της πολυκατοικίας στο επί της οδού Γρηγορίου Ε' 24 ακίνητο, κληροδοσίας Χαραλάμπους Ελλέζογλου από τον εργολήπτη κ. Γεώργιο Βογιατζόγλου.

Το αναλογούν μερίδιο της Ενώσεως (ισόγειος χώρος καταστημάτων με αντίστοιχα πατάρια, συνολικού εμβαδού 300 τ.μ.) παρέδόθη ήδη κανονικά και μάλιστα, ύστερα από διαγωνισμό, ενοικιάστηκε.

Έτσι η Ένωσή μας απόκτησε ένα αξιόλογο περιουσιακό στοιχείο, το οποίο, όπως αξιοποιήθηκε, θα της προσφέρει τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει τις αυξημένες υποχρεώσεις λειτουργίας της κι επιτέλεσης των μορφωτικών, πολιτιστικών και φιλανθρωπικών της σκοπών.

Για την ολοκλήρωση αυτού του έργου, απαιτήθηκαν επίπονες και συνεχείς προσπάθειες ολοκλήρου του Δ. Συμβουλίου.

Ωστόσο, θα πρέπει ξεχωριστά να τονίστουν η συμβολή του αντιπροέδρου της Ενώσεως κ. Ηλία Μωραλόγλου που με την ιδιότητά του ως πολιτικού μηχανικού, παρακολούθησε το έργο καθώς και του κ. Λεων. Βογιατζόγλου, που ελειτούργησε ως νομικός σύμβουλος της Ενώσεως.

Φυσικά η απόκτηση τέτοιων περιουσιακών στοιχείων δείχνει καθαρά τη δωρεοδόχο διάθεση των Σπαρταλήδων. Ας είναι αιωνία η μνήμη του μεγάλου Ευεργέτη μας Χαραλάμπους Ελλέζογλου, γιατί με τη δωρεά του αυτή, συνέβαλε πολύ στην επίτευξη των στόχων της Ενώσεώς μας.